

Presentasjon av Samisk parallell og likeverdig læreplan i matematikk 1-10

I Sametingsrådets Beaivealguerklæring, står følgende: «Vi vil foreslå verdier og prinsipper som skal være styrende for opplæringen. Vi vil satse på videreutvikling av det samiske læreplanverket.» Videreutvikling av det samiske læreplanverket betyr her at de fagene som enda ikke har samisk læreplan, skal få det. Derfor besluttet Sametinget å iverksette arbeidet med å utvikle egen samisk parallell likeverdig læreplan for matematikkfaget i skolen. I april 2025 nedsatte de en læreplangruppe på 5 personer og en referansegruppe på 3 personer. I løpet av våren 2025 har gruppen utarbeidet et forslag til parallell og likeverdig plan. Denne presentasjonen handler om hvordan og hvorfor vårt forslag til samisk parallell og likeverdig plan er annerledes enn den nasjonale læreplanteksten.

Et eksempel: Grunnleggende forståelse av brøk er viktig for elevenes videre arbeid med matematikk på mellomtrinn og ungdomstrinn. Samiske språk har spesielle uttrykksformer for størrelsesforholdet 1 : 2, og språket skiller mellom å dele noe i to vertikalt og horisontalt. Det norske språket har ikke tilsvarende presise uttrykksformer. Vårt forslag til plan har følgende kompetansemål tredje trinn: Bruke de samiske termene bealli/bielle,/bielie, lahkki/lahkke/lehkie og beannot/bielnup/bieliemubpie i praktiske situasjoner, sammenligne dem og samtale om bruken av dem.

Selv om gruppas utgangspunkt er den nasjonale matematikklæreplanen, bygger forslaget til samisk plan på samiske verdier, og samiske språk og tenkemåter er inkludert. Teksten Om faget er derfor annerledes enn i den nasjonale planen og det tverrfaglige temaet Bærekraftig utvikling er tatt med. Gruppen har hatt som mål å ha minst ett samisk kompetansemål for hvert årstrinn uten at planforslaget ble mer omfattende enn den nasjonale planen. Vi har tatt høyde for at en stor andel samiske barn og ungdom bor i byer.

Presentasjonen er ved Anne Birgitte Fyhn, Ole Einar Hætta, Inga Anne Marit Juuso, Per Henrik Bongo og Kari Skoglund Sara